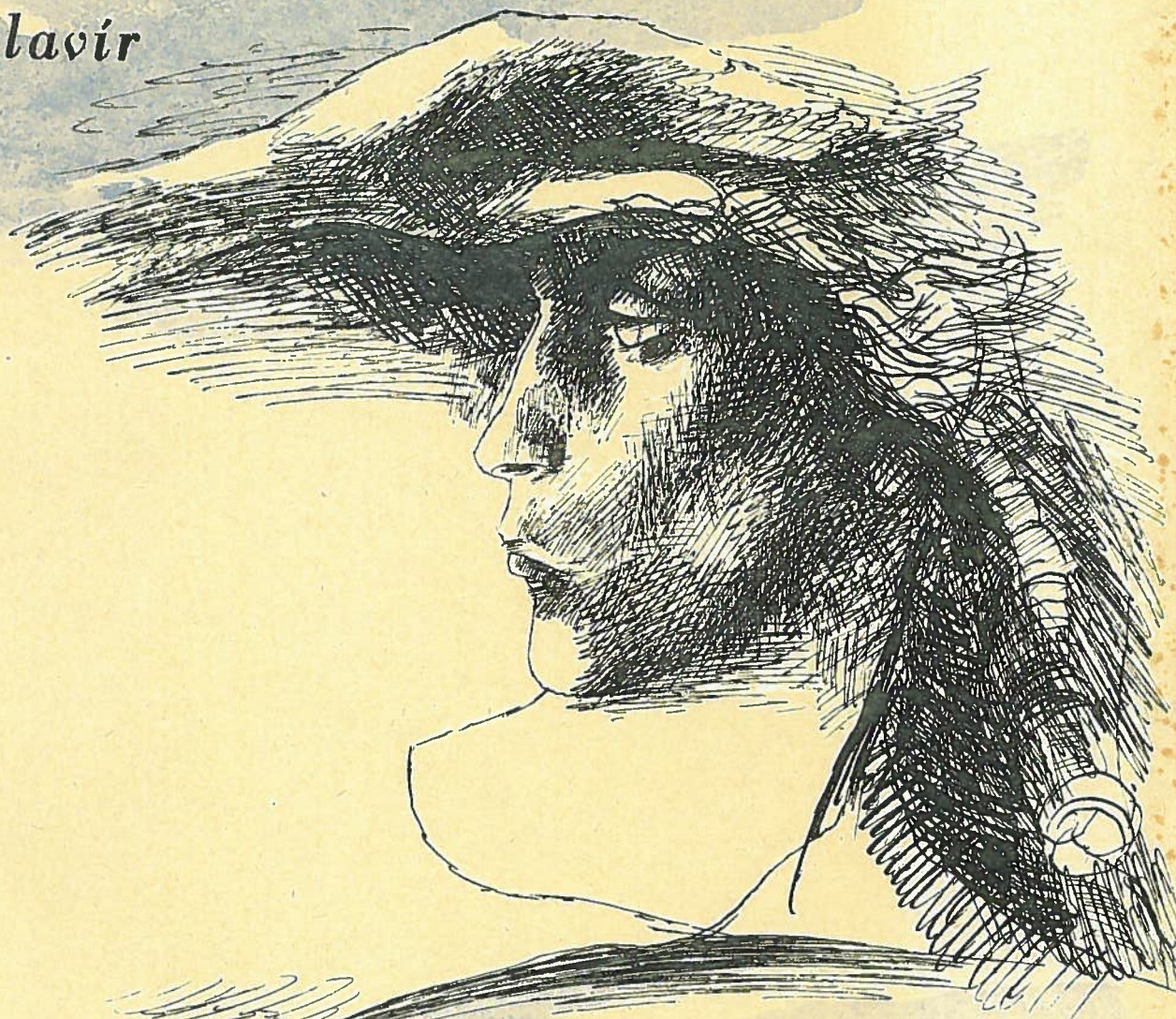

Vítězslava Kaprálová (op. 14)

Sbohem a šáteček

Zpěv a klavír

PRAHA 1947 • HUDEBNÍ MATICE UMĚLECKÉ BESEDY

Vítězslava Kaprálová

(op. 14)

Sbohem a šáteček

pro sólový hlas s orchestrem

na slova Vítězslava Nezvala

Zpěv a klavír

PRAHA 1947 • HUDEBNÍ MATICE UMĚLECKÉ BESEDY

LOAC
80,

Ve Vítězslavě Kaprálové (* v Králově Poli 24. ledna 1915, † v Montpellier 16. června 1940) ztratila česká hudba jeden z nejzajímavějších talentů nejen své doby, nýbrž vůbec. Třebas zemřela sotva 25letá, přece jen zanechala dílo, o kterém nelze říci, že by bylo jen příslibem. Naopak, 25 číslovaných skladeb, jež napsala za necelých deset let kromě řady dalších, nečíslovaných, dokládá velmi průkazně mimořádnou a plodnou tvůrčí sílu a ovšem i mimořádnou píli. Co však tu důležitějšího, je harmonicky vyváženým celkem, jenž nezajímá jen proto, že jej psala žena, ale hlavně a především pro své nevšední hudební a myšlenkové hodnoty. Hudební projev Vítězslavy Kaprálové, vždy moderně orientovaný a rozvíjející myšlenku s mužskou určitostí i ženským vkusem, nemá nikdy obvyklé znaky projevu komponujících žen, ale potvrzuje všude, že pravdu měla skladatelka, když o sobě rozhodně prohlásila: „Já nejsou žádný talent ženskej ale chlapskej.“

Hudební vývoj Kaprálové byl ovlivněn již tím, že jejím otcem byl hudební skladatel a pedagog Václav Kaprál, třebaže on sám do rozvoje mladého talentu nijak nezasahoval. První školení jí dala brněnská konservatoř, kde navštěvovala skladatelské oddělení Viléma Petrželky a dirigentské Zdenka Chalabaly. Vlastní uzrání a zformování přirozeného hudebního nadání dalo jí studium na mistrovské škole Vítězslava Nováka, s nímž soudobě studuje dirigování u Václava Talicha a později, za studia v Paříži, na ni velmi silně zapůsobí Bohuslav Martinů. V době konservatorního studia komponuje nejprve klavírní *Suite en miniature*, později orchestrovanou, aby pak přes *Smuteční pochod* pro klavír, *Legendu* a *Burlesku* pro housle a klavír, *Dvě písně* na slova R. Bojka, cyklus písní *Jiskry z popela* a konečně klavírní *Sonatu appassionatu* došla k své nejvyspělejší skladbě tohoto období, svému *Klavírnímu koncertu*, jehož první větou v roce 1936 absolvovala jako skladatelka i dirigentka. Skladby vzniklé za studia u V. Nováka zahajuje pozoruhodně řešený *Smyčcový kvartet*, následují *Tři klavírní kusy*, z nichž *Groteskní passacaglia* byla poctěna cenou v soutěži Tempa, písňový cyklus *Jablko s klína* na slova Jaroslava Seiferta a vrcholná skladba tohoto období *Vojenská symfonietta*. Věnovala ji prezidentu Edvardu Benešovi jako „nejvyššímu veliteli“ v předtuše přicházející krise národní i světové a sama si ji provedla s velkým ohlasem v roce 1937 v Praze a o rok později s úspěchem ještě rozhodnějším na mezinárodním hudebním festivalu v Londýně, jež její skladba zahajovala. Řadu skladeb vzniklých za studia u V. Nováka uzavírá písňový cyklus *Navždy* na slova J. Čarka a J. Seiferta, *Dubnová preludia* pro klavír, věnovaná Rudolfo Firkušnému, a píseň *Sbohem a šáteček* na slova V. Nezvala. Tuto skladbu zvláštní působivosti věnovala skladatelka „Praze, nejkrásnějšímu z měst“. Skládala ji na rozloučení s Prahou, která jí učarovala a snad v jakési předtuše dob, v nichž měla uzrání i tragedie jejího života, dala dílu přízvuky zvláště vroucí a vzrušenou citovou zjitřelost. Přízvuk, jež dostala tu na př. slova „mým osudem je zpěv“ a závěrečné „vyplň se osude“ ukazují, že písní se v konečném vyznění dostalo funkce vyšší, přímo symbolické. Není také bez zajímavosti, že mezi malůvkami, kterými autorka ráda zdobívala svoje notové zápisy i dopisy se právě na okraji rukopisu této písně objevuje i hrobeček se jménem Vítězslavy Kaprálové. Za studia v Paříži vzniká pak další řada skladeb, naznačujících nové rozvíjení a prohloubení tvůrčích sil, ale také přípravu na dobývání nových oblastí. Rozpracovává tu baladu pro smíšený sbor, sóla a orchestr *Ilena*, skládá klavírních *Šest variací na zvony kostela Saint Etienne du Mont* v Paříži, *Dva ženské sbory* na slova Přikrylova, v cyklus písní *Vteřiny* slučuje řadu písní vzniklých k rozmanitým příležitostem v časovém rozpětí čtyř let, v rekordním čase složí o tematiku lidové písně opřenou *Suitu rusticu* pro velký orchestr, aby se pak těžce a zvolna proboujávala k definitivnímu tvaru *Partity* pro smyčcový orchestr a klavír. Pak už jen nedohotovené *Concertino* pro housle, klarinet a ohestr, příležitostný písňový cyklus *Zpíváno do dálky*, *Dva tance* pro klavír, psané pro R. Firkušného pod dojmem jeho úspěšného provedení *Dubnových preludií* v Paříži, *Dva ritornely* pro čelo a klavír — a tady nepochopitelný, nesmyslný zásah osudu končí život výjimečné skladatelky a nevšední ženy, která smavou podstatou své bytosti rozdávala jen radost.

Mocný osud chtěl smrt Vítězslavy Kaprálové. Slabí lidé mohou však dáti trvalý život její duši láskou k dílu, které z ní vykvetlo.

Přemysl Pražák.

Vítězslav Nezval

Sbohem a šáteček

*Sbohem, a kdybychom se nikdy nesetkali,
bylo to překrásné a bylo toho dost.*

*Sbohem, a kdybychom si spolu schůzku dali,
možná, že nepřijdem, že přijde jiný host.*

*Bylo to překrásné, žel, všechno má svůj konec.
Mlč, umíráčku, mlč, smutek ten já už znám,
polibek, kapesník, siréna, lodní zvonec,
tři, čtyři úsměvy, a potom zůstat sám.*

*Sbohem, a kdybychom si neřekli už více,
ať po nás zůstane maličká památka,
vzdušná jak kapesník, prostší než pohlednice,
a trochu mámivá jak vůně pozlátka.*

*A jestli viděl jsem, co neviděli jiní,
tím lépe, vlaštovko, jež hledáš rodný chlív.
Ukázalas mi jih, kde máš své hnízdo v skříní,
tvým osudem je let, mým osudem je zpěv.*

*Sbohem, a bylo-li to všechno naposledy,
tím hůř, mé naděje, nic už vám nezbude.
Chcem-li se setkati, nehneme se radš tedy.
Sbohem a šáteček. Vyplň se, osude!*

*Instrumentace: 2 flétny, 2 klarinety, basklarinet, 2 fagoty, 4 lesní rohy, 2 trubky,
timpan, malý bubínek, činely, klavír a smyčcový soubor.*

Prvé provedení v definitivním znění s orchestrem:

*31. října 1940 v Brně (Marie Řezníčková a orchestr Zemského divadla
v Brně za řízení Rafaela Kubelíka).*

SBOHEM A ŠÁTEČEK

(VÍTĚZSLAV NEZVAL)

9

Klidně (♩=60)

VÍTĚZSLAVA KAPRÁLOVÁ op. 14

(1937)

Zpěv

Sbo-hem a kdy-by-chom se ni-kdy ne-set-ka-li by-lo to pře-krás-né a

Klavír

by-lo to-ho dost. Sbo-hem a kdy-by-chom si spo-lu schůz-ku da-li mož-ná že

ne-pří-jdem že pří-jde ji-ný host

By-lo to pře-krás-né

žel vše-cko má svůj ko - nec Mlč u - mí - ráč - ku

mlč smu - tek ten já už znám po-li-berk ka-pes-ník si-re-na

lod-ní zvo - nec tři čty - ři ú - smě - vy a po - tom zů - stat sám

Sbo - hem a kdy - bychom si ne - ře - kli už ví - ce a' po nás zů - sta - ne

mf ma-lič-ká pa-mát-ka *p* vzdu-šná jak ka-pes-ník prost-ší než *pp* po-hled-ni-ce a tro - chu

má-mi-vá jak vů - né po-zlát - ka *mf* A jest - li vi - děl jsem

co ne-vi-dě-li ji - ni *f* tím lé - - - pe vla - što - vko

jež hle - dáš *f* rod-ný chlév *sempre f*

rit.

Exaltando

f

U - ká - - - za - las mi jih kde

f a tempo

máš své hníz - do v skří - - ni

Tvým o - su - dem je let

ff

mým o - su - dem je

Tempo rubato

zpěv

fff *f* *ff*

mf cres - cen - do e - ac - cel - le - ran - do

Tempo I

ff *espressivo*

Piano accompaniment for the first system, featuring a treble and bass clef. The music is in a key with one sharp (F#) and a 2/4 time signature. It begins with a forte (*f*) dynamic and includes various rhythmic patterns and chordal textures.

Piano accompaniment for the second system, continuing the piece. It features a mezzo-forte (*mf*) dynamic and includes a triplet of eighth notes in the bass line.

p Sbo-hem a by-lo-li to vše-cko na-po-sle-dy *pp* tím hůř mé na-dě-je

Vocal line and piano accompaniment for the third system. The vocal line is in a 2/4 time signature and includes dynamics *p* and *pp*. The piano accompaniment is in a 2/4 time signature and includes dynamics *p* and *pp*.

Meno mosso

nic už vám ne-zbu-de *p* Chcem-li se set-ka-ti ne-hně-me se radš te-dy

Vocal line and piano accompaniment for the fourth system. The tempo is marked *Meno mosso*. The vocal line is in a 4/4 time signature and includes a dynamic *p*. The piano accompaniment is in a 4/4 time signature and includes a *rit.* marking and a dynamic *p*.

. Sbo-hem a šá-te-ček Vy-plň se o-su-de!

Vocal line and piano accompaniment for the fifth system. The vocal line is in a 4/4 time signature and includes a dynamic *mp*. The piano accompaniment is in a 4/4 time signature and includes dynamics *mp* and *pp*.

Vítězslava Kaprálová: Sbohem a šáteček

*Píseň pro sólový hlas s orchestrem na slova Vítězslava Nezvala :: Klavírní úprava autor-
čina :: V roce 1947 vydala Hudební matice Umělecké besedy :: Vytiskla Průmyslová
tiskárna v Praze VII v úpravě a s obálkou Karla Svobinského :: Cena Kčs 36.-*

Písně s průvodem klavíru

Azman E.: Duha (5, vyš. hlas) ....
 — Noc (4) .....
 — U plamene (5, vyš. hlas, č. a n.) .....
 — Věnc písní z Moravského Slovácka (10, stř. hlas) .....
 — Kytice písní českých (12, stř. hlas) .....
 — Ruské národní písně (12, stř. hlas) .....
Balcar Milan: Op. 9. Písně samotáře (5) .....
 — Op. 10. Svatební píseň .....
 — Op. 12. Tři modlitby .....
 — Op. 13. Touhy (2, vys. hlas) .....
 — Op. 14. Kosmické písně (4) .....
 — Op. 29. Písně z Horeček (3, stř. hlas) .....
Bartoš Fr.: Op. 7. Tři písně na slova franc. poesie (č. a f.) .....
 — Op. 11. Burlesky (4, vyš. hlas, a f.) .....
Bednář Ant.: Tiché pole. (1, bar.) .....
Bořkovec Pavel: Rozmarné písně (3, bar.) .....
 — Sedm písní na V. Nezvala .....
Brož Fr.: Boží zahrada (4) .....
Černák J.: Z herbáře P. Bezruč (4) .....
ČESKÁ MODERNÍ PÍSEŇ.
 Album 20 čes. skladatelů:
 Sešit 1. Zastoupení: B. Smetana, Z. Fibich, J. B. Foerster, Jar. Jeremiáš, E. Azman, O. Žitek, K. B. Jiráček, J. Kvapil, V. Petřelka, O. Ostrčil, J. Novotný .....
 Sešit 2. Zastoupení: A. Dvořák, V. Novák, R. Karel, Jar. Křička, J. Kunc, L. Vycpálek, B. Vomáčka, J. Tomáček, V. Štěpán .....
Doskočil Fr.: Dětem (10) .....
Dvořák Ant.: Písně Rusalky o měsíčku .....
 — My cizinou jsme bloudili (dvojzpěv z opery Jakobín) .....
 — Dvě písně (č. a f.) .....
 — „Armida“. Výtahy z opery:
 1. Armida: Za štíhlou gazelou (soprán) .....
 2. Armida: Ó, srdce, ztiš svůj tlukot smělý (soprán) .....
 3. Armida: Slyš, z hlubin bídysvoji (soprán) .....
 4. Rinald a Armida: Mně nelze čekat déle (ten. a sopr.) .....
 5. Milostná scéna Armidy, Rinalda, sirén, nymf a vlí (pro sopr., tenor a žen. sbor) .....
 6. Rinald a Armida (po příp. též Ismen): Pojď, večer již se smráká (ten. a sopr., po příp. baryt.) .....
 7. Rinald: Sám, v poušti sám (tenor) .....
 8. Armida a Rinald: Miláčku, Rinalde (sopr. a tenor) .....
Foerster Jos. B.: Op. 91. Dvě písně s violou a klavírem .....
 — Op. 101. Pohádka o dlouhé touze (15 písní) .....
 — Op. 109. Tři modlitby .....
 — Čisté jitro (3, vys. hlas) .....
 — Dva žalmy .....
Folprecht Zd.: Op. 9. 12 slovenských písní .....
Fürst Jar. K.: Vitr a vlny (4) .....
Goldbach St.: Op. 37. Písně dítěti .....
 — Život a láska .....
Hlobil E.: Tři písně .....
Hippmann S.: Op. 4. Francouzské balady (4, č. a f.) .....
 — z op. 13. Rybářská ukolébavka .....
 — Tři písně z Puškina

Chlubna O.: Op. 19/I. 4 rispetti ..
Janáček Leoš: 26 lidových balad:
 1. 6 národních písní .....
 2. Lidová nokturna (7, dvojh.) .....
 — Moravská lidová poesie v písních (53 písní), seš. I./III. ....
 — Ukvalská poesie lidová (13 písní) .....
Jeremiáš Jar.: Tři písně (niž. hlas) .....
 — Matčino srdce (hlub. hlas) .....
Ježek Jar.: Písníčky V+W (6) .....
 — Osel a stín (5) .....
Jindřich J.: Chodské lidové písně a tance, řada IV. (50 písní) cpl. ....
Jiráček K. B.: Op. 4. Lyrické intermezzo. (5) .....
 — Op. 6. Tragikomedie (6, vyš. hlas) .....
 — Op. 8. Meditace. (5, vyš. hlas) .....
 — Op. 11. Mňjivé štěstí. (7, střed. hlas) .....
 — Op. 18. Tři zpěvy domova. (Pro střední hlas) .....
 — Op. 27. Probuzení. (5, vyš. hlas) .....
 — Op. 29. Duha. (7, vyš. hlas, č. a f.) .....
 — Rok (12 písní) .....
Karel Rud.: Op. 24. V září helenického slunce. (4, vyš. hlas) .....
Konvalinka Karel: Sluncečka. (10 dětských písní) .....
 — totéž, pouze zpěvní hlas .....
Krejčí Iša: Antické motivy (3, niž. hlas) .....
 — 5 písní na texty J. A. Komenského .....
 — 5 písní na texty V. Nezvala .....
Krejčí M.: Písně o dětátku (2, vyš. hlas) .....
Křička Jar.: Op. 14. Severní noci. (4, stř. hlas, č. a f.), nové vyd. ..
 — Op. 15. O lásce a smrti. (4, niž. hlas) .....
 — Op. 19. Písně rozchodu. (4, vyš. hlas) .....
 — Op. 21. Tři bajky (soprán), nové vydání .....
 — totéž, zvl. vyd. franc. ....
 — Op. 22. Vánoční koledy (5, vyš. hlas) .....
 — Op. 29. Jaro pacholátko. (3 recitativy pro vysoký hlas) .....
 — Op. 35. Památník ze staré školy. (4, vyšší hlas) .....
 — Op. 36. Jiřičkovy písníčky. (10 dětských písní) .....
 — Op. 49. Daniny písníčky a filkadla (10 dětských písní) .....
 — Op. 66. Nové písně a pochody (10) .....
 — Písně o dobrém knězi Václavu pro zpěv a varhany (harmonium neb klav. ad lib.) .....
 — text s nápěvem .....
Kunc Jan: Op. 2. Smutky. (4, niž. hlas) .....
 — Op. 10. Ze života. (4, stř. hlas) .....
 — Op. 24. Sny o štěstí. (8, stř. hlas) .....
Kvapil Jaroslav: Pět písní (vyš. hlas) .....
 — Písně (3, vyš. hlas) .....
Machoň J.: Op. 18. Písníčky o panence (6, stř. hlas) .....
Moyzes Alex.: op. 9. Dvanáct lidových písní ze Šariše (vyš. hlas) .....
 — op. 13. Detaké písníčky (3, vyš. hlas) .....
Novák Vítězslav: Antény písníčky z op. „Dědův odkaz“ (2) .....
 — Hlas v temnu (niž. hlas) .....
 — In memoriam (4, vyš. hlas) .....
 — Op. 38. Melancholické písně o lásce (4, vyš. hlas) .....
 — Op. 63/I. Romance májová (alt)

— Op. 63/II. Romance biblická (bas) .....
 — Slovenské spevy. Harmonisace lidových písní. Seš. 1./6. (seš. 3. též angl.) .....
Novotný Jaroslav: Op. 2. Věčná svatba. (4, vyš. hlas) .....
 — Op. 4. Balady duše. (4, niž. hlas) .....
 — Op. 7. Dětské písně (5) .....
Ostrčil Ot.: Op. 14. Tři písně (vyš. hlas) .....
 — Op. 16. Cizí host. (Balada pro vyš. hlas) .....
Petrželka Vll.: Op. 10. Samoty duše. (4, vyš. hlas) .....
 — Op. 14. Cesta (5, tenor) .....
 — Op. 18. Stafeta (4, na básně J. Wolckra s prův. amyč. kvarteta, part.) .....
 — Písně milostné .....
Pícha Fr.: Ještě jednou se vrátíme. (5, vyš. hlas) .....
 — Op. 8. Srdce se bouří (5, stř. hlas) .....
 — Op. 15. Živote! Komorní úprava kantáty pro stř. hlas, housle, violu a klavír .....
 — Lidové písně z jižních Čech. I./III. po .....
 — Lidové písně moravské a slovenské .....
 — op. 17. Z hlubokosti (3, stř. hlas) .....
 — op. 22. Ticho. (3, stř. hlas, housle, viola a klavír) .....
Plavec Jos.: Tři písně .....
Polívka Vl.: Křídla (6, vyš. hlas) .....
Rypl Cel.: Solfeggia .....
Sládek Ferd.: Z Jiráskova kraje. (10 lidových písní) .....
Smetana B.: První písně. (5, vyš. hlas) .....
Suk Jos.: Dvě písně .....
Šatra A.: Žena (3, niž. hlas) .....
Štědroň Vl.: Svítání (3, vyš. hlas) .....
Štěpán Václ.: Op. 7. Duben i máj. (5, niž. hlas) .....
 — Op. 13. Slovenské písně lidové, I. (7, č. a f.) .....
 — Op. 14. Slovenské písně lidové, II. (7, č. a f.) .....
Tomáček Jar.: Op. 1. Ženě. (5, vyš. hlas) .....
Vignati M.: Op. 2. Čtyři písně na slova R. Tagore .....
Vomáčka Bol.: Op. 1. Zavátá cesta. (3, vyš. hlas) .....
 — Op. 11. „1914“. (5, vyš. hlas, č. a f.) .....
 — Písně letní noci .....
 — Dvě balady a píseň .....
 — Sluncem a stínem (5) .....
Vycpálek Lad.: Op. 1. Tichá usmíření. (4, vyš. hlas) .....
 — Op. 4. Světla v temnotách (3, stř. hlas) .....
 — Op. 5. Tuchy a vidiny. (5, vyš. hlas) .....
 — Op. 8. Slavnosti života. (4, muž. hlas) .....
 — Op. 11a. Z Moravy. (8 lid. písní) .....
 — Op. 12. Moravské balady. (5, stř. hlas) .....
 — Op. 13. Vojna. (10 lidových písní moravských, stř. hlas) .....
 — Op. 14. V boží dlaní (4, vyš. hlas) .....
 — Op. 17. Probuzení (2, žen. hlas) .....
 — Op. 25 Na rozloučenou (6 smuteč. písní) .....
Zelinka Jan: Chlapec. (4, vyš. hlas) .....
Zich Jar.: Letný host .....
Zitek Ota: Op. 4. Písně z vojny. (4, stř. hlas)

Žádejte ve všech hudebních závodech nebo přímo v nakladatelství

Hudební matice Umělecké besedy v Praze III. - 487. - Telefon 457-32.